

TÜRKÇE EĞİTİMİ ALANINDAKİ YÜKSEK LİSANS TEZLERİNİN BAŞLIKLARINA VE ÖZETLERİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Oğuzhan SEVİM*

Nur Hümevra ÖZDEMİR EREM**

Özet

Bu araştırmanın amacı Türkçe Eğitimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin başlıklarına ve özetlerine eleştirel bir bakış sunmaktır. Çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dallarında yazılan 128 yüksek lisans tezi oluşturmaktadır. Araştırma verileri bilim dünyası tarafından genel kabul görmüş ölçütlere göre değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde frekans ve yüzde kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda yüksek lisans tez başlıklarının genel kabul görmüş ölçütler açısından yeterli, tez özetlerinin ise amaçları yazmak dışında yetersiz oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, yüksek lisans tezi, başlık, özet, eleştiri.

A CRITICAL EVALUATION TO ABSTRACTS AND TITLES OF MASTER THESIS IN TURKISH LANGUAGE EDUCATION

Abstract

The aim of this study is to provide a critical evaluation to titles and abstracts of the master theses in the field of Turkish Language Education. In the study, "general screening model" which is one of the descriptive screening methods is used. The research group consisted of 128 master theses in the field of Turkish Language Education. The research data were collected according to the generally criteria accepted by the scientific world. Analysis of the data obtained from research was used frequency and percentage. At the end of the study it was seen that titles of the master theses are sufficient in terms of generally accepted criteria; abstracts of the master theses are inadequate except for the purposes.

Keywords: Turkish language education, master thesis, title, abstract, critical.

1. Giriş

Bilim, bilgilerin sistemli bir şekilde bir araya gelmesiyle oluşur. Bir konuda bilimsel bir çalışmanın yapılabilmesi ve yayımlanabilmesi için bir sistematığın olması gerekir. Day (2000: 7), bir araştırmacının herhangi bir konuyla ilgili gözlemlerini ve araştırma sonuçlarını tanımlayan yazılmış ve basılmış rapora bilimsel çalışma dendiğini vurgulamaktadır. Ona göre araştırmacı, özgün araştırmalarının sonuçlarını yayımlayarak alanındaki meslektaşlarına kendi deneyimlerini sunar ve onların bu deneyimleri değerlendirebilmelerine olanak sağlar.

* Arş. Gör.; Atatürk Üniversitesi, K.K.E.F. Türkçe Eğitimi Bölümü, oguzhan-sevim@windowslive.com.

** Arş. Gör.; Atatürk Üniversitesi, K.K.E.F. Türkçe Eğitimi Bölümü, nurhumevra@gmail.com.

Bilimsel çalışmalarda araştırmacılar tarafından dikkat edilmesi ve tamamlanılması gereken bazı bölümler vardır. Bunlar; eğitim bilimlerinde ve APA stilinde tercih edilen bölümlerdir. Belirli bir sıra ve düzen içerisinde olması gereken bu bölümler; başlık, özet, giriş, yöntem, bulgular, sonuçlar, tartışma ve kaynaklardır (APA, 2009: 34–50). Bu başlıklar sayesinde okuyucu hangi çalışmayı incelerse incelesin araştırmacının içeriğini, uygulamasını veya sonuçlarını okumak için hangi bölümlere bakması gerektiğini bilir (Baysal Kınca, 2007: 367).

Bilimsel bir araştırma raporunun başlığı, okuyucuların göreceği ilk bölüm olduğu için oldukça önemlidir. Araştırmacı çalışmasının başlığını koyarken aslında çalışmasının amacını da belirtmiş olmaktadır. Bu sebeple başlık, araştırma konusunu özetleyen ve dikkat çekici niteliğe sahip olmalıdır.

Araştırmacılar çalışmalarına başlık koyarken bu başlığın binlerce kişi tarafından okunacağını bilmelidirler. Çünkü çok az kişi bilimsel çalışmaların tamamını okur. Özellikle literatür taraması yapan araştırmacılar birinci derecede ilgili alanda yapılmış çalışmanın başlığına dikkat eder; ikinci derecede bu çalışmaların özetine bakar, ancak üçüncü derecede sadece çalışmanın geneline göz gezdirir. Bu sebeple bilimsel çalışmanın başlığındaki kelimelerin seçimine, kelimelerin sıralanışına ve anahtar kelimelerle uyumuna dikkat edilmelidir (Day, 2000: 11).

Bilimsel çalışmalarda araştırmacılar tarafından dikkat edilmesi gereken diğer bir husus da özet yazımıdır. Özetler, çalışmanın çekirdeği olarak kabul edilebilir. Çalışmanın tanıtılması açısından son derece önemli bir yere sahip olan özetlerde bulunması gereken birtakım özellikler vardır. Bu özellikler, tezi veya makaleyi tanıtıcı olmalıdır. İnternet üzerinden yapılan tez taramalarında karşımıza öncelikle tezin özeti çıkmaktadır. Okuyucunun karşılaştığı ilk satırların çalışmaların özetinin olması, özete daha da dikkatli bir biçimde yazılmış olmasını gerekli kılar. Özet kısımları tezlerin en tanıtıcı kısmıdır. Okuyucu, özete göz attığında çalışmanın amacını, yöntemini, verilerin nasıl toplandığını, nasıl analiz edildiğini, çalışmanın içeriğini, çalışma grubunu ve tezde ulaşılan sonuçları görebilmelidir. Böylece okuyucu, zamandan tasarruf ederek tezi daha kısa zamanda değerlendirme imkânı elde etmelidir.

Özetler, bilimsel çalışmaların kısa, ayrıntılı aynı zamanda da çok yönlü hâlidir. Özetler, araştırmanın amacını, içeriğini ve yöntemini yansıtacak nitelikte olmalıdır. Özete çalışmanın en önemli bilgisiyle başlanmalıdır. Özette, çalışmanın en önemli dört ya da beş bulgusu ya da sonucu verilmelidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011: 297).

Özetler, çalışmaları hızlı bir biçimde taramak isteyenlere, detaylara değinmeden bilgi verir (Aziz, 2008: 178). Bu nedenle özetlerin uzunluğu 120 kelimeyi aşmamalıdır. Özetleri

kısaltmak için sayıları rakamlarla göstermek faydalı olur. Yine bilgileri olduğu gibi, üzerinde herhangi bir değerlendirme yapmaya gitmeden, yorumlamadan yazmak gerekmektedir. Kısaltma kullanmak, edilgen çatı yerine etken çatıları tercih etmek, sözcüklerin isim değil eylem biçimlerini kullanmak ve bilgi içermeyen ifadelerden kaçınmak gibi önlemler almak gerekir (APA, 2009: 37). Ancak yazarının özette kesinlikle yer alması gerektiğini düşündüğü bilgiler, özete eklendiğinde özete hacmi genişleyeceğinden, uzunluğu da 120 kelimeyi aşacaktır.

Özetteki bilgiler tezin içeriğinde değişmemelidir. Bu durum tezin güvenilirliğini doğrudan etkilemektedir. Yine amaç, yöntem, çalışma grubu veya evren ve örneklem, verilerin toplanması, verilerin analiz edilmesi ve sonuçlar yazılırken tezin içindeki bilgilerden farklı bir bilgiye yer verilmemelidir. Sayılan bu alt başlıklar tezin bilimselliğinin temellerini oluşturduğu için son derece önemlidir. Bu nedenle doğruluğundan emin olunmayan bilgiler, özetleri ve dolayısıyla tezleri başarısız hale getirebilir. Bu nedenle özellikle yöntem belirlemenin hassas bir aşama olduğunun farkına varılması gerekmektedir.

Bu araştırmada 2005 ve 2010 yıllarında Türkçe Eğitimi alanında yazılan 128 yüksek lisans tezinin başlıklarına ve özetlerine genel kabul görmüş ölçütler göz önünde bulundurularak eleştirel bir bakış sunulmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Yüksek lisans tez başlıklarının genel kabul görmüş ölçütler açısından durumu nedir?
2. Yüksek lisans tez özetlerinin genel kabul görmüş ölçütler açısından durumu nedir?

Çalışmaya konu olan yüksek lisans tezlerinin başlıklarına ve özetlerine yönelik değerlendirmeler yapılırken bilim dünyası tarafından genel kabul görmüş şu ölçütler dikkate alınmıştır:

- **Başlık yazılırken şunlara dikkat edilmelidir:**
 - ✓ Bir başlık tek başına yeterince açıklayıcı olmalıdır.
 - ✓ Başlıklarda hiçbir amaca hizmet etmeyen sözcükler kullanılmamalıdır.
 - ✓ Bir başlık için önerilen uzunluk 10-12 sözcüktür.
 - ✓ “Metot ve sonuçlar” sözcükleri başlıklarda genelde yer almaz.
 - ✓ Başlıklarda kısaltma kullanılmamalıdır (APA, 2009: 33-35).

- **Özet yazılırken şunlara dikkat edilmelidir:**
 - ✓ Özet 120 kelimedenden fazla olmamalıdır.
 - ✓ Özetle araştırmannın amacı açık bir şekilde ifade edilmelidir.
 - ✓ Özetle araştırmannın yöntemiyle (araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi) ilgili bilgilere yer verilmelidir.
 - ✓ Araştırma sonunda elde edilen veriler tartışılarak en belirgin olanları belirtilmelidir (APA, 2009: 36-37).

2. Yöntem

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışmada betimsel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek veya örnekleme üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 1994: 79). Bu çalışmada Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında yazılan yüksek lisans tezlerinden 2005 ve 2010 yıllarına ait 128 yüksek lisans tezinin başlıkları ve özetleri bilim dünyası tarafından genel kabul görmüş ölçütler etrafında incelenmeye çalışılmıştır.

2.2. Örneklem

Araştırmannın örneklemini Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında yazılan 2005 ve 2010 yıllarına ait toplam 128 yüksek lisans tezi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında incelenen yüksek lisans tezlerinin üniversite ve yıllara göre dağılımı frekans değerleriyle birlikte Tablo 1’de sunulmuştur:

Tablo 1: Yüksek Lisans Tezlerinin Üniversite ve Yıllara Göre Dağılımı

Üniversite	2005	2010	Toplam
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	8	4	12
Selçuk Üniversitesi	1	11	12
Afyon Kocatepe Üniversitesi	5	5	10
Gazi Üniversitesi	1	9	10
Marmara Üniversitesi	1	9	10
Atatürk Üniversitesi	2	6	8
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	6	7
Erzincan Üniversitesi	-	7	7
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	5	6
Fırat Üniversitesi	4	2	6
Mustafa Kemal Üniversitesi	2	4	6
Muğla Üniversitesi	-	5	5
Niğde Üniversitesi	-	4	4

Sakarya Üniversitesi	-	4	4
İnönü Üniversitesi	1	2	3
İstanbul Üniversitesi	-	3	3
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	1	3
Pamukkale Üniversitesi	1	2	3
Balıkesir Üniversitesi	-	2	2
Karadeniz Teknik Üniversitesi	-	2	2
Mersin Üniversitesi	1	1	2
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi	-	2	2
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	-	1	1
Toplam f	31	97	128
Toplam %	24,2	74,8	100

Tablo 1 incelendiğinde 2010 yılında Türkçe Eğitimi alanında yazılan yüksek lisans tez sayısının 2005 yılındaki tez sayısının üç katından daha fazla olduğu görülmektedir. 2005 yılından 2010 yılına kadar yüksek lisans tez sayısında yaşanan bu artış, 2005 yılında bazı üniversitelerde Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalının olmayışı ve geçen beş yıllık süreçte bu üniversitelerde de Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalının kurulmasıyla açıklanabilir. Var olan Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dallarının da öğretim elemanı sayı ve niteliklerinin yüksek lisans eğitimi vermeye elverişli hâle gelmesi beş yıllık süre içerisindeki bu gelişimi sağlamıştır denebilir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında 2005 ve 2010 yıllarında yazılmış 128 yüksek lisans tezinden elde edilmiştir. Yüksek lisans tezlerinin başlıklarına ve özetlerine YÖK'ün tez tarama (<http://tez2.yok.gov.tr/>) sayfasından ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen veriler üzerinde frekans ve yüzde analizleri kullanılarak değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında incelenen yüksek lisans tezlerinin başlıkları ve özetleriyle ilgili elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Yüksek Lisans Tez Başlıklarının İncelenmesinden Elde Edilen Bulgular

İncelenen Türkçe Eğitimi alanında yapılmış tezlerin başlıklarına bakıldığında başlıklardaki sözcük sayısının 2 ile 22 arasında değiştiği görülmektedir. Araştırmanın örneklemini oluşturan yüksek lisans tez başlıklarının %43,8'i 11-15 sözcükten, %41,4'ü ise 6-10 sözcükten oluşmaktadır. Bir araştırma raporu için başlığın en fazla 12 sözcükten oluşması beklenirken çalışma yüksek lisans ya da doktora tezi olduğunda başlıktaki sözcük sayısı 15'e

kadar çıkabilmektedir. Konuya bu açıdan bakıldığında Türkçe Eğitimi yüksek lisans tezlerinin %43,8'i araştırma raporlarında başlıkla ilgili genel kabul görmüş ölçütlere göre uygundur. 6-10 sözcükten oluşan yüksek lisans tez başlıklarına bakıldığında ise başlıkların araştırmanın amacını ve konusunu okuyucuya açık bir şekilde sunabildikleri tespit edilmiştir.

Tablo 2'de yüksek lisans tez başlıklarının sözcük sayısına göre dağılımları, Tablo 3'te ise ideal başlık olarak değerlendirilebilecek tez başlıklarıyla ilgili örnekler sunulmuştur.

Tablo 2: Yüksek Lisans Tez Başlıklarının Sözcük Sayılarına Göre Dağılımları

Başlıklardaki sözcük sayısı	f	%
1-5 arası	4	3,1
6-10 arası	53	41,4
11-15 arası	56	43,8
16-20 arası	14	10,9
21-25 arası	1	0,8
Toplam	128	100

Tablo 2'den anlaşılacağı üzere yüksek lisans tez başlıklarındaki sözcük sayılarının en alt -sözcük sayısı 1-5 arası olan- (%3,1) ve en üst -sözcük sayısı 21-25 arası olan- (%0,8) grupları, genel tabloda çok küçük bir yüzdeler dilime sahipken başlıklarda bulunması gereken ideal sözcük sayısı grubu (%43,8) en fazla yüzdeler dilime sahip olan gruptur.

Tablo 3: Sözcük Sayısına Göre İdeal Başlık Olarak Değerlendirilebilecek Tez Başlıklarına Örnekler

Tez Başlığı	Sözcük Sayısı
Şiirde fonetik - semantik ilişkisinin incelenmesi	6
Hikâye haritası yönteminin okuduğunu anlama düzeyine etkisi	7
Konuşma ve yazma eğitiminde beyin fırtınası tekniğinin etkililiği	8
Altıncı sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi	9
Yaratıcı yazma uygulamalarının ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi	10
Türkçe öğrenen Moğol öğrencilerin yazılı anlatım yanlışlarının dil bilgisi açısından değerlendirilmesi	11
Türkçe dersi öğretim araçlarında yazım kurallarının öğretimi ve konuyla ilgili öğretmenlerin görüşü	12
Avrupa Dil Çerçevesi'nin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarına uygulanışının değerlendirilmesi	13
İlköğretim 1. ve 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının eğitsel açıdan değerlendirilmesi	14
Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç adlı romanının anlam bilgisi ve üslup bakımından incelenmesi	15

Tablo 3'teki yüksek lisans tez başlıkları incelendiğinde, tez başlıklarının araştırmanın amacını açık bir şekilde ortaya koydukları, başlıklarda gereksiz sözcüklere yer verilmediği görülmektedir.

Araştırma kapsamındaki yüksek lisans tez başlıkları incelenirken başlıklarda kullanılan Türkçe Eğitimi alanıyla ilgili kavramlar da incelenmiş ve frekans değerleri üç ve üçün üzerinde olan kavramlar Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4: Yüksek Lisans Tez Başlıklarındaki Türkçe Eğitimi Alanıyla İlgili Kavramlar¹

Yüksek lisans tez başlıklarındaki kavramlar	f
Çocuk edebiyatı	11
Türkçe Eğitimi	10
Metin	6
Söz varlığı	6
İlköğretim 8. Sınıf öğrencileri	5
Soru	5
İlköğretim 7. Sınıf öğrencileri	4
Akademik başarı	3
Eğitim	3
Etkinlik	3
Gülten Dayıoğlu	3
İlköğretim 6. Sınıf Türkçe ders kitabı	3
İlköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitapları	3
Kelime serveti	3
MEB	3
Öğretmen görüşleri	3
Şiir	3
Türkçe ders kitapları	3
Yaratıcı yazma çalışmaları	3

Tablo 4’e bakıldığında incelenen yüksek lisans tez başlıklarında en çok tekrar eden kavramların sırasıyla çocuk edebiyatı (*f:11*), Türkçe Eğitimi (*f:10*), metin (*f:6*), söz varlığı (*f:6*) kavramları olduğu görülmektedir.

İncelenen 128 yüksek lisans tez başlığının 5’inde MEB, LGS ve SBS kısaltmalarının kullanıldığı, bunlardan iki başlıkta LGS ve SBS kısaltmalarının aynı zamanda açılımlarının da yazıldığı görülmüştür. 128 tez başlığında “metot ve sonuçlar” gibi sözcüklerin ise hiç yer almadığı tespit edilmiştir.

3.2. Yüksek Lisans Tez Özetlerinin İncelenmesinden Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın kapsamındaki yüksek lisans tezlerinin özetleri “amaç, yöntem / araştırma modeli, çalışma grubu / örneklem, verilerin toplanması ve analizi, sonuçlar” başlıkları bağlamında incelenmiş; Tablo 5’te yüksek lisans tez özetlerinde görülen eksikliklerin yıllara, Tablo 6’da ise bu eksikliklerin enstitülere göre dağılımları frekans ve yüzde değerleriyle sunulmuştur.

¹ İncelenen yüksek lisans tez başlıklarındaki frekans değeri iki ve altında olan diğer kavramlar ise Ek-1’de verilmiştir.

Tablo 5: Yüksek Lisans Tez Özetlerinde Görülen Eksikliklerin Yıllara Göre Frekans ve Yüzdeleri

	2005		2010		Toplam f
	f	%	f	%	
Amaç	4	12,9	15	15,4	19
Çalışma grubu/örneklem	15	48,3	26	26,8	41
Araştırma modeli	25	80,6	78	80,4	103
Veri toplama araçları	22	70,9	60	61,8	82
Verilerin analizi	23	74,1	74	76,2	97
Sonuç	10	32,2	37	38,1	47

Tablo 5 incelendiğinde yüksek lisans tez özetlerinde görülen en büyük eksikliğin araştırmanın modeli ile elde edilen verilerin nasıl analiz edildiğiyle ilgili bilgilere yer verilmemesi olduğu görülmektedir. 2005 ve 2010 yılları arasında herhangi bir gelişmenin olup olmadığına bakıldığında her iki dönemde de araştırma modeli ile veri analiz yönteminin belirtilmesinde kayda değer bir ilerlemenin olduğu söylenemez. Hem 2005 hem de 2010 yıllarına ait yüksek lisans tez özetlerinde en az ihmal edilen alan araştırmanın amacının ifade edilmesidir. Yani araştırmacıların yüksek lisans tez özetlerinde araştırmanın amacını ifade etmeye dikkat ederken araştırmanın nasıl yürütüldüğüyle ilgili bilgileri vermeyi ihmal ettikleri söylenebilir.

Tablo 6: İncelenen Yüksek Lisans Tez Özetlerindeki Eksikliklerin Enstitülere Göre Frekans ve Yüzdeleri

	Eğitim Bilimleri Enstitüsü		Sosyal Bilimler Enstitüsü		Toplam f
	f	%	f	%	
Amaç	10	25	9	10,2	19
Çalışma grubu/örneklem	11	27,5	30	34	41
Araştırma modeli	32	80	71	80,6	103
Veri toplama araçları	25	62,5	57	64,7	82
Verilerin analizi	32	80	65	73,8	97
Sonuç	16	40	31	35,2	47

Tablo 6 incelendiğinde Tablo 5’te olduğu gibi hem eğitim bilimleri hem de sosyal bilimler enstitülerinde yapılan yüksek lisans tez özetlerinde görülen en büyük eksiğin araştırma modeli ve verilerin analizi kısımlarının yazılmamasından kaynaklandığı görülmektedir. Başka bir deyişle her iki enstitüye de sunulan tezlerin özetlerinde görülen eksiklikler frekans ve yüzde değerleri bakımından birbirine yakındır. Bu nedenle eğitim bilimleri enstitülerini sosyal bilimler enstitülerinden farklı kılacak bir durumun olmadığı söylenebilir.

Tablo 7’de ise yüksek lisans tez özetlerinin sözcük sayıları yıllara göre gösterilmiştir:

Tablo 7: Yüksek Lisans Tez Özetlerindeki Sözcük Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Sözcük Sayısı	2005		2010	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
0-74	-	-	4	4,1
75-149	9	29	29	29,9
150-224	8	25,8	36	37,1
225-299	10	32,3	16	16,5
300-374	4	12,9	9	9,3
375-450	-	-	3	3,1
Toplam	31	100	97	100

Tablo 7 incelendiğinde sözcük sayısına göre özetlerin en yüksek yüzdeyle ait oldukları aralığın 225-299 sözcük arası, 2010 yılına gelindiğinde ise bu aralığın 150-224 sözcük arasına gerilediği görülmektedir. Bu tablodan yola çıkılarak yüksek lisans tez özetlerindeki sözcük sayısının beş yıllık dönemde ideal değerlere yaklaştığı, yani olumlu bir değişimin olduğu söylenebilir.

4. Sonuçlar

1. Araştırma kapsamındaki yüksek lisans tez başlıklarının %43,8’i (11-15 sözcük) bilim dünyası tarafından genel kabul görmüş ölçütlere uygundur.

2. 6-10 sözcükten oluşan yüksek lisans tez başlıklarının araştırmanın konusunu ve amacını etkili bir şekilde ifade edebildikleri göz önünde bulundurulduğunda tez başlıklarının %85,2 (6-15 sözcük)’si başlık yazma kriterleri açısından başarılıdır.

3. İncelenen yüksek lisans tez başlıklarında kullanılan kavramlara bakıldığında ise tezlerde *çocuk edebiyatı*, *Türkçe eğitimi*, *metin*, *söz varlığı* gibi kavramların sıkça kullanıldığı, buradan da yola çıkılarak Türkçe eğitiminde yapılan çalışmaların içerisinde özellikle *çocuk edebiyatı* konusunun üzerinde sıklıkla durulduğu söylenebilir.

4. Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dallarında yazılan yüksek lisans tezlerinin özetlerinde, araştırmacıların yazdıkları tezlerin amaçlarını ifade etmekte dikkatli davrandıkları görülmüştür.

5. Bir araştırmanın nasıl yürütüldüğünü gösteren *yöntem/araştırma modeli* kısmının incelenen yüksek lisans tez özetlerindeki büyük eksiklerden biri olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacılar, tez özetlerini yazarken yaptıkları araştırmanın modelini ve elde ettikleri verilerin nasıl analiz edildiğini ifade etmede başarısızdır.

6. Farklı üniversitelerin eğitim bilimleri ve sosyal bilimler enstitülerine ait tez yazım kılavuzları incelendiğinde eğitim bilimleri enstitülerinin; tez özetlerinin amaç, araştırma modeli

/ yöntem, evren ve örneklem / çalışma grubu, verilerin toplanması, analizi ve sonuç adımlarına göre yazılması hususuna daha çok dikkat ettikleri görülmektedir. Fakat bu çalışmada eğitim bilimleri ile sosyal bilimler enstitülerinde yapılan yüksek lisans tez çalışmalarının özetlerinde görülen eksiklerin benzer olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgudan yola çıkılarak eğitim bilimleri enstitülerinin tez yazım kılavuzlarında tez özetlerinin nasıl yazılması gerektiğiyle ilgili daha kapsamlı bilgilere yer vermeleri gerektiği söylenebilir.

7. Yüksek lisans tez özetlerinde kullanılan sözcük sayısına bakıldığında ise 2005'ten 2010 yılına kadar araştırmacıların tez özeti yazarken kullandıkları sözcük sayısında ideal ölçütlere yaklaştıkları tespit edilmiştir. Yani araştırmacılar tez özeti yazarken özeti ne çok uzun, ne de çok kısa tutmakta; bir araştırma raporunda olması gerektiği kadar kelime ile çalışmalarını özetlemeye çalışmaktadır.

Kaynaklar

- APA Publication Manual (2009). *Amerikan Psikoloji Derneği Yayım Kılavuzu*. (1. Baskı). (ed. Halil Ekşi). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- AZİZ, A. (2008). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri Teknikleri*. (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım.
- BAYSAL KINCAL, G. (2007). Bir Bilimsel Makalenin Oluşturulma Sürecinde Kısıtlar Teorisi: FRT (Gelecekteki Gerçekler Ağacı) Uygulaması. *Ege Akademik Bakış*, 7(1), 365-377.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ Ç., EBRU, A., ÖZCAN E., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- DAY, R. A. (2000). *Bir Bilimsel Makale Nasıl Yazılır ve Yayınlanır?* (çev. Gülay, Aşkar Altay). Ankara: TÜBİTAK Yayınları.
- KARASAR, N. (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Ankara: 3 A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

Ek-1:

100 temel eser (2), 11-14 yaş grubu çocuk kitapları (2), Çocuk hikâyesi (2), değer eğitimi (2), dil bilimsel inceleme (2), dil bilgisi öğretimi (2), dil bilgisi (2), eski Türk edebiyatı eserleri (2), etkililik (2), ilköğretim 7. sınıf Türkçe ders kitabı (2), İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitapları (2), İlköğretim II. kademe Türkçe dersi (2), İlköğretim öğrencileri (2), Katkı (2), Kırıkkale ili örneği (2), Kıssa (2), Mihaloğlu Ali Bey Gazavat-Namesi (2), okuduğunu anlama (2), okul sözlüğü (2), ölçme değerlendirme (2), öykü (2), özel alan yeterlikleri (2), roman (2), SBS Türkçe soruları (2), Telmih (2), tema (2), Türkçe dersi öğretim araçları (2), Türkçe dersi öğretim programı (2), Türkçe öğretmenleri (2), yabancılara Türkçe öğretimi (2), yazılı anlatım becerileri (2), 1940'ların eğitim-öğretim anlayışı (1), 1981 ve 2005 programları (1), 1985-2009 yılları arası (1), 1994-2004 yılları arası (1), 1997- 2005/sekiz yıllık kesintisiz eğitim süresi (1), 2003-2004 Eğitim-Öğretim yılı (1), 2005 Türkçe dersi 6, 7, 8. sınıflar programı (1), 2007 Genel Seçim mitingleri (1), 2009 seviye belirleme sınavı (SBS) (1), Afyon merkez örneği (1), Aksaray örneği (1), Amerika Ohio Eyaleti İngiliz dil standartları (1), Ana dili ders kitapları (1), Anadolu ve Özbek Türk masalları (1), Ankara ili örneği (1), anlam (1), anlam bilgisi (1), anlam birimleri (1), anlam ve kullanım farklılıkları (1), anlam yitimi (1), Anlamdaş kelimeler (1), anlatıma dayalı metinler (1), Ant öyküsü (1), Âşık Kul Semaî (1), Atasözleri (1), Avrupa Dil Çerçevesi (1), Aydın yaşayışı (1), Ayşe İlker (1), Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masalları (1), beyin fırtınası tekniği (1), beyin temelli öğrenme (1), bibliyografya denemesi (1), bilgilendirici metin yazma kazanımları (1), bilişsel ve duyuşsal beceriler (1), Birleşik kelimelerin yazımı (1), Bolvadin ilçesi (1), Cumhuriyet Dönemi (1), Cumhuriyet Dönemi Türk çocuk tiyatrosu (1923 - 1950) (1), Cumhuriyet sonrası Türk romanları (1), cümle (1), Çeviri çocuk klasikleri (1), çeviri metinler (1), çocuğa görelilik ilkesi (1), çocuğun kavram gelişimi (1), Çocuk kitapları (1), çocuk modeli (1), Çocuklara kıraat (1881) (1), çocukluk felsefesi (1), çözümleme (1), davranış (1), değer aktarımı (1), değerler (1), ders kitapları (1), derse yönelik tutum (1), Deyim ve atasözleri (1), deyimlerin öğretimi (1), dış dünya (1), dil (1), dil bilgisi konuları (1), dil gelişimi (1), dil ve anlatım becerileri (1), dil-anlatım (1), dilbilim ve göstergebilim kuramları (1), dinleme becerisi (1), Doğan Kardeş dergisi (1), doğru cümle kurmanın kavratılması (1), drama yöntemi (1), düz yazı metinleri (1), Edebî çocuk dergisi Kırmızıfare (1), edebiyat (1), eğitici iletiler (1), eğiticilik ve görsellik (1), eğitim değeri (1), eğitim sorunları (1), eğitsel açıdan değerlendirme (1), Eğitsel bakış açısı (1), eğitsel bir bakış (1), eğitsel iletiler (1), eleştirel düşünme eğitimi (1), Enver Naci Gökşen'in hikayeleri (1), eser ebeveyn çocuk ilişkisi (1), Eski ve yeni ilköğretim ikinci kademe Türkçe dersi öğretim programları (1), estetik öğeler (1), etimoloji (1), etkileşim (1), ezgi üretimi (1), fabl metin (1), Fakir Baykurt (1), filimsi kullanımı (1), fonetik - semantik ilişkisi (1), Gazipaşa masalları (1), gelenek (1), halk hikayeleri (1), hayvan masallarının değerlendirilmesi

(1), hazırlıksız konuşma becerileri (1), hikâye (1), Hikâye haritası yöntemi (1), Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdıvaç romanı (1), II. Kademe Türkçe öğretimi (1), iktidar ve ana muhalefet partileri (1), ileti (1), İlköğretim 1. ve 5. sınıf Türkçe ders kitapları (1), İlköğretim 2. kademe Türkçe dersleri (1), ilköğretim 5. sınıf öğrencileri (1), İlköğretim 5. ve 8. sınıflar (1), ilköğretim 5.,8. ve 11. Sınıflar (1), İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları (1), ilköğretim 6, 7, 8. sınıf örneği (1), İlköğretim 6, 7, 8. sınıf Türkçe ders kitapları (1), İlköğretim 6. 7. 8. sınıf öğrenci çalışma kitapları (1), İlköğretim 6., 7. ve 8. Sınıflar (1), İlköğretim 6.7. ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları (1), İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri (1), İlköğretim 6-8. sınıf Türkçe kitap setleri (1), İlköğretim 7. sınıf Türkçe çalışma kitapları (1), İlköğretim 8.sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinler (1), İlköğretim altıncı sınıf öğrencileri (1), İlköğretim altıncı sınıf Türkçe dersi öğrenci çalışma kitabı (1), ilköğretim ikinci kademe sınıfları (1), İlköğretim okulları ikinci kademe Türkçe öğretmenleri (1), İlköğretim okulları Türkçe ders kitapları (1), İlköğretim Türkçe dersi 6.sınıf öğretmen kılavuz kitabı (1), insan eğitimi (1), isim cümleleri (1), işbirlikli öğrenme teknikleri (1), İşitme engelliler (1), işlevsellik (1), Jigsaw (1), kadın kahramanlar (1), kalıcılık (1), Karartma Geceleri (1), Kastamonu ili (1), kavram analizi (1), kavramlaştırma (1), kaynak metin (1), Kazakistan'da Kazak Türkçesi ile yapılmış dilbilim çalışmaları (1), kelime hazineleri (1), Kemalettin Tuğcu'nun hayatı (1), Klasik şiir öğretimi (1), konuşma eğitimi (1), konuşma etkinlikleri (1), Konuşma ve yazma eğitimi (1), kurucu yanlışlıkların sezdirilmesi (1), Kültür Bakanlığı (1), kültür öğeleri (1), kültürlerarası yaklaşım (1), Leff ü Neşr sanatı (1), Lirik şiirler (1), liselere giriş sınavında (LGS) çıkmış Türkçe soruları (1), Manisa / Turgutlu İlçesi örneği (1), manzume (1), masal (1), MEB yayınları (1), mektup (1), merkez ilköğretim okulları (1), Metin çözümlemesi (1), metin hazırlama (1), Metinlerarası evrensel öğeler (1), metinsellik ölçütleri (1), metni anlama soruları (1), Mevlana'nın Mesnevi'si (1), motif (1), nasihatname (1), Nedim Divanı'ndaki şarkılar (1), noktalama işaretlerinin öğretimi (1), Nüzhet Sabit (1), Okul öncesi eğitimi (1), okuma kazanımları (1), ortaöğretim 11. Sınıflar (1), Ortaöğretim 1992 ve 2005 eğitim programları (1), Otraöğretim öğrencileri (1), Oyunlaştırma (1), öğrencilerin anlama düzeyleri (1), öğrenme yöntemleri (1), öğrenmeyi öğrenme stratejileri (1), öğretim programı (1), öğretmen (1), öğretmen konulu hikâyeler (1), Ömer Seyfettin öyküleri (1), öneriler (1), örtüşme düzeyi (1), öz yeterlik algıları (1), pansiyonlu ilköğretim okulu öğrencileri (1), parçalarıüstü birimler (1), performans görevi başarı puanları (1), Peyami Safa'nın Servir Bedi imzalı polisiye-macera eserleri (1), Rifat Ilgaz (1), Rusça örneği (1), Safahât'ın dil bilgisi yönünden dizini (1), Sarı Yazma (1), serüven romanları (1), ses (1), ses bilgisi öğretimi (1), Sevgi Soysal'ın romanları (1), sevgi teması (1), Sevimli Mecmua (1925) Dergisi (1), Seviye belirleme sınavı (1), sosyal hayat (1), sözcük (1), sözcük dağarcığını zenginleştirme uygulamaları (1), sözcük grupları (1), sözlü anlatım (1), Şiirde resimleme (1),

şiiirler (1), taksonomi (1), tanımlar (1), Tarık Buğra'nın "Küçük Ağa" romanı (1), Turhal-Zile-Artova havzasında yetişen âşıklar (1), tutum (1), Türk çocukları (1), Türk dili (1), Türk dili ve edebiyatı öğretim programları (1), Türk halk edebiyatı türleri (1), Türkçe ders kitaplarındaki hazırlık çalışmaları (1), Türkçe ders programı (1), Türkçe dersi (1), Türkçe dersleri (1), Türkçe deyim öğretimi (1), Türkçe kitapları (1), Türkçe öğrenen Moğol öğrenciler (1), Türkçe öğretim programı 8. sınıf okuma alanı kazanımları (1), Türkçe öğretimi ikinci kademe ders kitapları (1), Türkçe öğretmeni adayları (1), Türkçe soruları (1), Türkçe ve edebiyata yüklenen kavramlar (1), Türkçe ve hikâye öğretimi (1), Türkçe ve sınıf öğretmenleri (1), ulusal ve dinsel değerler (1), Uşak merkez (1), üslup inceleme (1), Üstün yetenekli öğrenciler (1), vasiyetname tür (1), yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları (1), Yabancılara Türkçe öğreten resmi kurumlar (1), Yabancılara Türkiye Türkçesi öğretimi (1), Yapılandırmacılık (1), yazılı anlatım (1), yazılı anlatım yanlışları (1), yazılı çalışmalar (1), yazılı kelime hazinesini (1), yazılı sınavlar (1), yazım kurallarının öğretimi (1), yazım noktalama ve planlama (1), yazım ve noktalama kuralları (1), Yazım, noktalama ve dil bilgisel becerileri (1), yazınsal tür (1), yazma becerileri (1), yeni harfli mektepli gazetesi nüshaları (1), yeni kelimeler (1), Yeni Türkçe ders programı (1), Yenileşme dönemi Türk edebiyatı (1), zarf kullanımı (1), Ziya Paşa (1).